

Dohledové zátěžové testy vybraných bank

2021

Česká národní banka — Dohledové zátěžové testy vybraných bank — 2021

SHRNUTÍ

Souhrnné výsledky dohledových zátěžových testů (dále „DZT“) tuzemských bank podléhajících dohledu ČNB (tvořících zhruba 90 % aktiv bankovního sektoru v ČR) potvrdily jejich dostatečnou odolnost vůči případnému hypotetickému nepříznivému ekonomickému vývoji. Kapitálový poměr testované části bankovního sektoru by zůstal výrazně nad 8% regulačním minimem i v Nepříznivém scénáři, který předpokládá pokles ekonomické aktivity v ČR i zahraničí. Hlavním zdrojem odolnosti je počáteční kapitálová vybavenost s celkovým kapitálovým poměrem, který ke konci roku 2020 dosahoval 22,6 %. Nejvýznamnějším ze sledovaných rizik bylo tradičně úvěrové riziko.

I. ÚVOD

Dohledové zátěžové testy provádí ČNB ve spolupráci s vybranými domácími bankami, resp. bankovními skupinami od roku 2009. Slouží k vyhodnocení rizik¹, kterým jsou vystaveny v případě hypotetického nepříznivého ekonomického vývoje reprezentovaného *Nepříznivým scénářem*, jež stanovuje ČNB. Výsledky využívá sekce dohledu nad finančním trhem ČNB v procesu dohledu a hodnocení kapitálové vybavenosti jednotlivých bank.² Metodologie DZT vychází od roku 2018 z pravidel Evropského orgánu pro bankovníctví pro zátěžové testy bank EU (EU-wide stress test) upravených o specifika bankovního systému ČR.

II. MAKROEKONOMICKÉ SCÉNÁŘE

Základní scénář je založen na makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o měnové politice – zima 2021 a předpokládá pokračující hospodářský růst na celém horizontu testu dosahující meziroční tempo okolo 3 % v jednotlivých letech (*Graf 1*).³ Postupnému odeznívání pandemie odpovídá také vývoj na trhu práce, přičemž míra nezaměstnanosti dosáhne vrcholu na úrovni 3,8 % ve třetím čtvrtletí 2021 a poté začne zvolna klesat. Dynamika mzdového růstu bude do poloviny roku 2022 v důsledku jednorázových faktorů volatilní, poté začne trendově růst směrem k 5 % na horizontu scénáře. V souladu s očekávaným zotavováním ekonomiky a nárůstem inflačních tlaků v druhé polovině roku 2021 předpokládá scénář postupný nárůst měnověpolitických sazeb a posilování kurzu CZK/EUR.

Nepříznivý scénář předpokládá opakující se poklesy zahraniční i domácí ekonomické aktivity zejména v důsledku dalších vln pandemie, pomalého tempa vakcinace obyvatelstva a vzniku mutací rezistentních vůči existujícím očkováním. Na pozadí negativního sentimentu a obnovení uzávěr domácí ekonomiky včetně průmyslových odvětví by došlo ve druhé polovině roku 2021 a první polovině roku 2022 k dalšímu poklesu spotřeby domácností i investiční aktivity. Závažná epidemická situace v zahraničí by vedla k poklesu zahraniční poptávky a zhoršení hospodářské i finanční situace zejména u průmyslových odvětví. HDP by v prvním roce scénáře klesl v průměru o 3,3 %, v dalších dvou letech by stagnoval při volatilním vývoji v jednotlivých čtvrtletích (*Graf 1*). Slabší efekt fiskálních opatření a ekonomické vyčerpání firem by se promítly do výrazného nárůstu nezaměstnanosti (k 8 %) a utlumeného mzdového růstu, který by se v roce 2022 přechodně dostal do záporných hodnot i v nominálním vyjádření. Nadále vysoce podpůrná měnová politika by vedla v prvních dvou letech k poklesu sazby PRIBOR až k nulové úrovni. Výnosy českých státních dluhopisů zejména s delší dobou do splatnosti by nicméně rostly zejména vlivem zvýšení kreditní rizikové prémie, kurz CZK/EUR by oslabil.

III. VÝSLEDKY

V *Základním scénáři* dochází navzdory vysoké rentabilitě k poklesu objemu celkového regulačního kapitálu (-8,2 %) kvůli objemu vyplacených dividend. V kombinaci s mírným nárůstem rizikově vážených aktiv (+2,7 %) tak dochází k poklesu celkového kapitálového poměru na 20,2 %.

V *Nepříznivém scénáři* působí prudký pokles zisků v jednotlivých letech (v průměru o 130,2 %) daný zejména nárůstem úvěrových rizik nepříznivě na objem celkového regulačního kapitálu (-14,5 %) při současném zvýšení objemu rizikově vážených aktiv (+7,0 %). To se následně projevuje v poklesu celkového kapitálového poměru na 18,0 %, což je však

1 DZT pokrývá rizika úvěrová, tržní, operační, úrokových výnosů a nákladů a kapitálu.

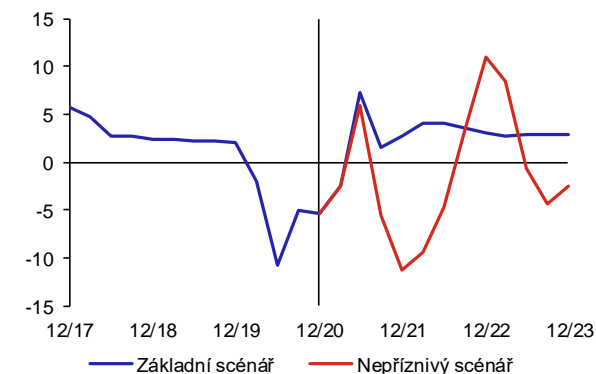
2 Článek 100 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU, tzn. CRD.

3 *Základní scénář* a *Nepříznivý scénář* byly vytvořeny výhradně pro potřeby zátěžového testování. *Základní scénář* za horizontem prognózy ze Zprávy o měnové politice – zima 2021 ani *Nepříznivý scénář* nejsou oficiální prognózou ČNB. Blíže viz [ZFS 2020/2021](#).

výrazně nad regulační hranicí 8 %. Výsledky DZT tak potvrzují vysokou odolnost testované části bankovního sektoru v případě nepříznivého ekonomického vývoje.

Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP

(meziročně v %)

Zdroj: ČNB

Tab. 1
Dopad Základního a Nepříznivého scénáře

(v p. b.)

	Skutečnost	Základní scénář	Nepříznivý scénář
	31. 12. 2020	31. 12. 2023	31. 12. 2023
Čistý zisk po zdanění (mld. Kč)	41,7	43,3	5,2
CET1 kapitál (mld. Kč)	518,6	478,3	442,5
Regulační kapitál (mld. Kč)	561,7	515,9	480,1
Rizikově vážená aktiva (mld. Kč)	2 485,9	2 553,2	2 661,0
Kapitálový poměr CET1 (%)	20,9	18,7	16,6
Celkový kapitálový poměr (%)	22,6	20,2	18,0
Pákový poměr (%)	7,4	6,8	6,4

Zdroj: ČNB

IV. FREKVENCE DOHLEDOVÝCH ZÁTĚŽOVÝCH TESTŮ

Dohledové zátěžové testy bank jsou prováděny s dvouletou frekvencí, a proto příští dohledové zátěžové testy ČNB plánuje uskutečnit v roce 2023. ČNB se nicméně může vrátit ke každoročnímu zátěžovému testu v případě výrazných změn finanční či makroekonomické situace nebo jiných významných skutečností.

Vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

Kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE SEKCE KANCELÁŘ
Tel.: 224 413 112
www.cnb.cz